

Sosiaalipalveluista vastaavien johtajien verkosto

pe 21.8 klo 13-15

13:00 Avaus

Pj Tarja Myllärinen, Kuntaliitto
Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio, Kuntaliitto

13:10 Tilaisuuden etenemisen ja pelisääntöjen kuvaus

Karri Vainio, Kuntaliitto

13:15 Teema1: Sote-järjestäminen, tuottaminen, ohjaus ja kehittäminen

Alustaja Tarja Myllärinen

14:10 Teema2: Kuntien rooli, maakuntien ja kuntien yhteistyö ja työnjako

Alustus Juha Myllymäki

14:50 Yhteenveto

Puheenjohtaja ja alustajat

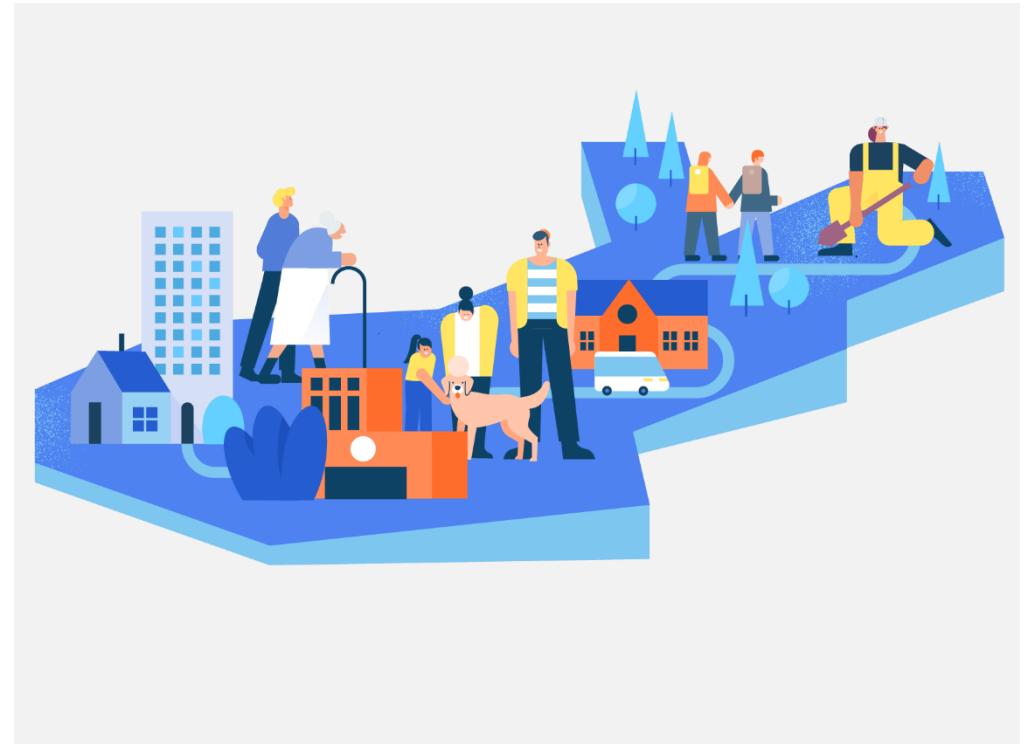
Kuntaliiton johdon puheenvuoro

Sosiaalipalveluista vastaavat johtajat pe 21.8.2020

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio

Lausuntokierros ja lakiluonnosten käsittely kuntaverkostoissa

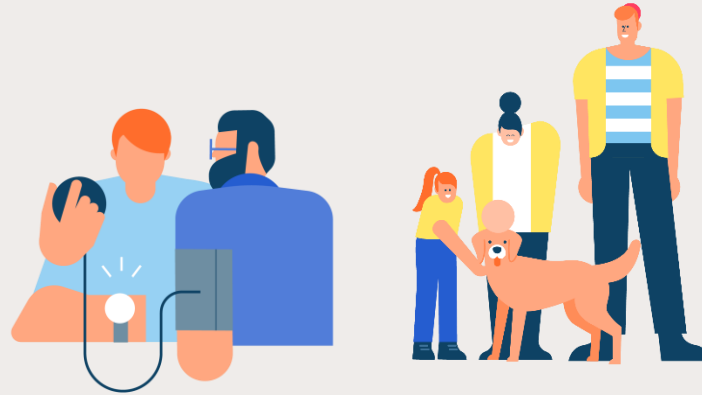
- Kuntatoimijat ovat olleet lähes kokonaan sivussa valmistelusta - lausuntokierroksen merkitys ja näkemysten huomiointi korostuvat
- Kuntaverkostokäsittelyiden tavoitteena on tukea kuntatoimijoita sekä hyödyntää verkostoilta saatavaa palautetta Kuntaliiton oman lausunnon valmistelussa

Kunnille tärkeimpiä kysymyksiä sote-uudistuksessa

Kuntien ja alueiden erilaisuuden huomiointi ja uudistuksen vaiheistus

Painopisteen siirto perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan

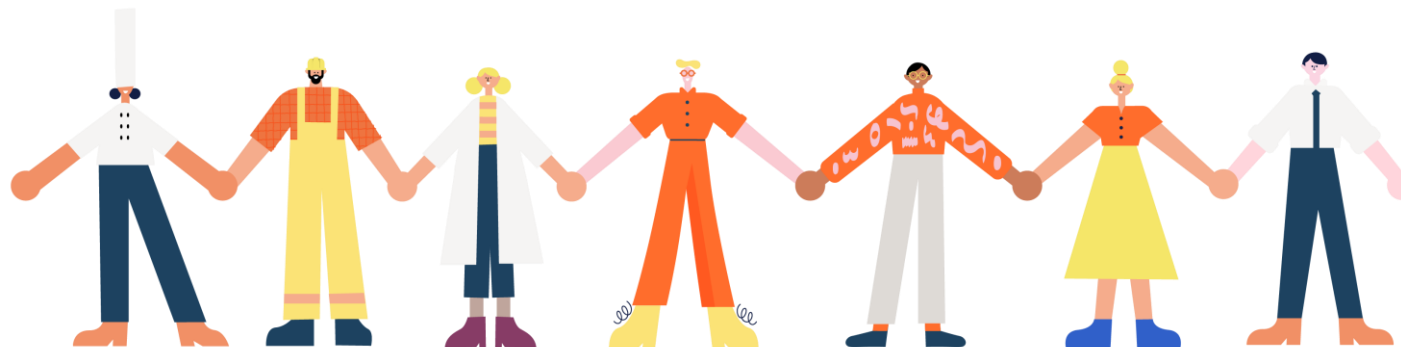

Rahoitus ja vaikutukset kunnille

Lisäksi tietojärjestelmien yhteensovittaminen ja digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen

Tarkempi aikataulu

- Kuntaliiton kuntaverkostokäsittelyt 11.8 – 2.9. (yht. >20 tilaisuutta)
- Verkostokäsittelyiden yhteenveto sote-tulevaisuuspäivä webinaarissa 3.9.
- Kuntaliiton lausuntoluonnoksen julkaisu 8.9
- Sote-uudistus ja lausuntoluonnos esillä myös Kuntamarkkinoilla 9.9- 10.9
- Kuntaliiton lausunnon hyväksyminen ja julkaisu 24.9
- Lausuntokierros päättyy 25.9

Kuntaliiton yhteyshenkilöt lakiluonnoksia koskevissa osa-alueissa

Osa-alue	Vastuuhenkilö
Maakuntien hallinto, suhde kuntiin	Juha Myllymäki
Sote	Tarja Myllärinen
Pelastus	Vesa-Pekka Tervo
Omaisuuksiirrot	Arto Sulonen
Rahoituskysymykset	Sanna Lehtonen
Kielikysymykset	Ida Sulin
Toimeenpano	Karri Vainio

etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

The background features a vibrant, abstract design. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. These strokes sweep across the frame towards the right. The right side of the image is a solid, deep blue, which is sparsely decorated with numerous small, black, irregular dots and speckles, giving it a starry or textured appearance.

KUNTA LIITTO

Sote-järjestäminen, tuottaminen, ohjaus ja kehittäminen

Sosiaalipalvelujen johtajien kokous

21.8.2020

Tarja Myllärinen

Lakiehdotukset

- **Sote-maakuntalaki**
- **Sote-järjestämislaki**
- **Laki pelastustoimen järjestämisestä**
- **Sote-maakuntarakennelaki**
- Laki soten ja pelastustoimen **järjestämisestä Uudellamaalla**
- **Voimaannpanolaki** (Laki sotea ja pelaa koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta)
- **Laki sote-maakuntien rahoituksesta**
- Lisäksi muutoksia 41 muuhun lakiin

Keskeiset ehdotukset (1)

- Muodostettaisiin **21 maakuntaa**
 - Maakunnat perustettaisiin lain tullessa voimaan (tavoiteaika 1.7.2021)
 - Maakuntien perustamisesta ja niihin kuuluvista kunnista säädettäisiin voimaantulolaissa
- **Uudenmaan maakunnassa**
 - Palvelujen järjestämisestä vastaisi **neljä sote-maakuntaa, Helsingin kaupunki sekä terveydenhuollossa HUS-maakuntayhtymä**
 - Terveystenhuollon järjestämisvastuu jakaantuisi lain ja järjestämissopimuksen mukaisesti alueen sote-maakuntien, Helsingin ja HUS-maakuntayhtymän välillä
- Sote-maakunnat vastaisivat alueeltaan nykyisiä maakuntia, pl. Helsinki, Enonkoski, Savonlinna, Sulkava ja Rantasalmi
- Sote-maakunnilla olisi alueellaan **itsehallinto**.
- Soten alueellisen yhteistyön ja tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen varmistamiseksi muodostettaisiin **viisi yhteistyöaluetta**

Sote-järjestämislaki – mitä on hyvä huomata

Huomioita sote-järjestämislaista

- **Soten järjestämisvastuu siirtyisi** kunnilta ja kuntayhtymiltä sote-maakunnille
 - Myös oppilashuollon kuraattorit ja psykologipalvelut siirtyisivät
 - **Ei mahdollisuutta sopia järjestämisvastuun siirrosta** maakunnan ja kuntien välillä
- **Kunnilla olisi ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä**
 - Kunnalla olisi velvoite tehdä yhteistyötä sote-maakunnan sekä kunnassa toimivien muiden julkisten toimijoiden kanssa sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- **Ei laajaa valinnanvapautta**
- **Ei erillistä tuottajalakia**
- **Ei velvoitetta järjestämisen ja tuottamisen erottamiseen**
- **Sote-maakunta päättäisi lähtökohtaisesti palvelujen tuottamistavasta**
 - Ellei erityislainsäädännössä säädetä toisin – järjestämislaissa säädetään toisin

2. luku, 8 § Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu

- Sote-maakunnalla on oltava **riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata** soten **järjestämisestä** ja huolehdittava palvelujen saatavuudesta **kaikissa tilanteissa**
- Järjestämisvastuun sisällöstä säädettäisiin sote-maakuntalain 7 §:ssä
- Järjestämisvastuun toteuttamiseksi **sote-maakunnalla on oltava:**
 - Palveluksessaan toiminnan edellyttämä ammattihenkilöstö
 - hallinnollinen ja muu henkilöstö
 - hallinnassaan asianmukaiset toimitilat, välineet ja muut tarvittavat toimintaedellytykset ja
 - järjestämisvastuun toteuttamisen edellyttämä **riittävä oma palvelutuotanto.**
- Vapaaehtoisessa yhteistoiminnassa sote-maakunnat voisivat järjestää tehtäviään sopimuksen nojalla sekä perustaa sote-maakuntayhtymän
 - Sote-maakuntayhtymälle ei voisi siirtää järjestämisvastuuta
 - Sote-maakunnalla säilyttävä riittävä osa tehtävistä ja toimintakyky selviytyä

9 § Palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin

- Osa sote-palveluista kootaan suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman sote-maakunnan järjestettäväksi, jos se on välttämätöntä
 - Sote-maakuntien pakollinen yhteistoiminta
- Sote-maakunta, jonka järjestettäväksi palvelu on osoitettu käyttää järjestäjän valtaa, muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa, eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta ko. palveluja. Sote-maakunnat vastaavat kuitenkin tehtäviensä rahoituksesta.
- Suurempiin kokonaisuuksiin koottavista palveluista ja niihin liittyvästä työnjaosta säädetään sosiaalihuoltolaissa ja terveydenhuoltolaissa

3 luku 12 § Palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta

- Palveluja voisi hankkia yksityiseltä, jos se on tarpeen lakisääteisten ja yhdenvertaisten **palvelujen järjestämiseksi sekä tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi**
- Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että **sote-maakunta pystyy huolehtimaan kaikissa tilanteissa järjestämisvastuunsa toteuttamisesta myös hankittavien palvelujen osalta**
- Yksityiseltä palveluntuottajalta **ei saa hankkia**
 - Julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä tai palveluja
 - Sosiaalipäivystystä
 - Kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluja (pl. perusterveydenhuollon päivä- ja iltapäiväaikaista kiireellistä vastaanottotoimintaa)
 - Ensihoitopalveluja

12a § Vuokratyövoiman käyttö

- Sote-maakunta voisi käyttää vuokrattua soten ammattihenkilöstöä **täydentääkseen omaa henkilöstöään**
 - Myös ympärivuorokautisen kiireellisen hoidon ja päivystyksen palveluissa, joihin ei saisi hankkia ostopalveluja yksityiseltä palveluntuottajalta
- Vuokratyövoima ei ole työsuhteessa sote-maakuntaan, mutta toimii sote-maakunnan suorassa työnjohdollisessa alaisuudessa

Sopimusten mitättömäksi tuleminen

- Voimaantulolain 28 § Eräiden kunnilta ja kuntayhtymistä siirtyvien sopimusten mitättömyydestä
 - Koskisi palvelujen ulkoistamissopimuksia ja niihin liittyviä vuokra- ja käyttöoikeussopimuksia, joissa järjestämisvastuun alaisesta päätöksenteosta tai ostopalvelujen sisällöstä ja laajuudesta on sovittu toisin kuin järjestämislain 8 §:ssä säädetään
 - Koskisi myös sopimuksia, joissa sote-maakunnalla ei olisi sopimuksen mukaan irtisanomisoikeutta
 - Sote-maakunta ei vastaisi mahdollisesti sovitusta sopimussakosta
- Koskisi erityisesti sopimuksia, joissa ulkoistettu laajasti pth tai esh palveluja siten, että sopimuksessa sote-maakunnalle ei jäisi riittävää osaamista, omaa palvelutuotantoa tai ohjausmahdollisuutta
- Liitettäisiin kuitenkin vain sellaisiin sopimuksiin, joita ei saataisi osapuolten välisillä neuvotteluilla lainmukaisiksi ilman uutta tarjouskilpailua
- Siirtymäaika kaksi vuotta lain voimaantulosta
- Palveluntuottajalla oikeus korvaukseen
 - Sopimuksen ennenaikaisesta päättämisestä seuraavista välittömistä kustannuksista.

15 § Palvelujen hankintaa koskevan päätöksen perusteleminen

- Hankintapäätöksessä olisi perusteltava :
 - Palvelun hankinnan edellytykset (**tarve ja tarkoituksenmukaisuus** järjestämisessä),
 - Kuinka **sote-maakunta kykenee toteuttamaan järjestämisvastuunsa** hankkiessaan palveluja
 - Otettava huomioon erilaiset tilanteet, joissa sopimus voi päättyä tai palveluntuottajan palvelutoiminta voi päättyä tai häiriintyä
 - Miten sote-maakunta on huolehtinut 14 § mukaisista sopimuksen ehtojen asianmukaisuudesta.

4 luku Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen

- **21 § Valtakunnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle**
- **22 § Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta**
- **23 § STM:n neuvottelut sote-maakunnan kanssa** vuosittain yhdessä VM:n kanssa
 - **Seurataan järjestämisvastuun toteutumista**, edellisissä neuvotteluissa sovittujen ja ministeriöiden toimenpide-ehdotusten toimeenpanoa sekä **annetaan toimenpide-ehdotukset ja asetetaan uudet tavoitteet**, mm.:
 - tuotantorakenne, vähäistä suuremmat palveluhankinnat ja vuokratyövoiman käyttö
 - investoinnit ja investointisuunnitelma
 - tiedonhallinta
 - sote-maakuntien yhteistyösopimuksen toimeenpano sekä työnjako ja yhteistyö muiden sote-maakuntien kanssa
 - omavalvonta

Investointien ohjaus

- **24 § Sote-maakunnan investointisuunnitelma**
- **24 a § Investointisuunnitelman hyväksyminen**
 - Sote-maakunnan investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa valtioneuvoston päättämän, JTS:aan perustuvaan sote-maakunnan lainanottovaltuuden kanssa
 - pohjana laskennallinen lainanhoitokate sekä jo olemassa olevien lainojen määrä
 - STM voi hylätä suunnitelman mm., jos investointi voitaisiin tehdä kustannustehokkaammin sote-maakuntien yhteistyönä

Sote-maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointi

- Sote-maakunta laatii vuosittain selvityksen maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon ja talouden tilasta
- THL laatii vuosittain asiantuntija-arvion yhteistyöalueittain ja maakunnittain
- Avit laativat vuosittain selvityksen valvonnan yhteydessä saatujen tietojen perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta toimialueensa sote-maakunnissa
- STM laatii vuosittain valtakunnallisen selvityksen ja arvion sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta ja rahoituksen riittävydestä
 - Sisältää ehdotuksen julkisen talouden suunnitelman, valtion talousarvion sekä soten valtakunnallisten strategisten tavoitteiden laatimista ja muuta valtion ohjausta varten.

5. Luku Sote-maakuntien välinen yhteistyö

- **Viisi** sosiaali- ja terveydenhuollon **yhteistyöaluetta**
- Yhteistyöalueisiin kuuluvien sote-maakuntien olisi tehtävä **yhteistyösopimus** soten alueelliseksi yhteensovittamiseksi, mm. työnjaosta ja yhteistyöstä (yht. 15 kohdan luettelo):
 - Palvelutuotannon seurannassa ja arvioinnissa
 - Päivystystoiminnan työnjaosta
 - Lääkinnällisten ja muiden tukipalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa
 - Soten menetelmien käyttöönotossa, käytön ja käytöstä poistamisen alueellisista periaatteista
 - Taloudellisesti merkittävistä investoinneista
 - Tiedonhallinnan ja sähköisten palvelujen kehittämisessä
 - Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta
 - Kehittämistoiminnassa
- Kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä säädetään erikseen
- Valtioneuvosto olisi tietyin edellytyksin toimivalta päättää sote-maakuntien yhteistyösopimuksesta

Kiitos

Tarja Myllärinen

Puh. + 35850 596 9866

E-mail tarja.myllarinen@kuntaliitto.fi
[@tarjamyllarine5](https://www.instagram.com/tarjamyllarine5)

www.kuntaliitto.fi

Maakunnat, maakuntien yhteistoiminta ja maakuntien suhde kuntiin

Juha Myllymäki

Sote-maakunta

- Sote-maakunnat perustetaan voimaannpanolailla, järjestämisvastuu siirtyy 2023.
- Sote-maakuntalaki vastaa perusratkaisussa rakenteeltaan pääosin edellisen hallituskauden esitystä maakuntalaiksi.
 - Valtuusto, toimielimet, osallisuus, hallinto, muutoksenhaku ym. pääosin kuten aiemmin.
 - Järjestämis- ja tuottamistehtävää ei eroteta: ei lakisääteistä tuotannosta vastaavaa liikelaitosta.
 - Tehtävät pois kunnilta mutta samalla valtion ohjaus lisääntyy.
 - Järjestämistehtävä ja palvelujen hankinta erityisen tarkasti säännelty.
- Sote-maakunnan toimiala
 - Järjestää laissa sote-maakunnalle säädetyt tehtävät.
 - Voi ottaa hoitaakseen myös lakisääteisiä tehtäviä **tukevia tehtäviä**.
 - Voi harjoittaa alueellaan lakisääteistä tehtävää tukevaa vähäriskistä liiketoimintaa.
 - Ei laajaa yleistä toimialaa (vrt. kunnat).
 - Markkinoilla toimimista rajoitettu kuten kunnissa.

Sote-maakunta ja kunnat

- Sote-maakunnan väliaikaisessa valmistelutoimielimessä kuntien, sote-yhteistoiminta-alueen, shp:n (pl. Uusimaa), erityishuoltopiirin ja pelastustoimen edustaja.
- Alueen kunnat ovat sote-maakunnan jäseniä.
- Sote-maakunnan ja alueen kuntien on neuvoteltava valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.
- Yhteistyövelvoite hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (järjestämislaki).

Sote-maakunta ja kunnat

- Tehtävien siirrot kuntien kanssa
 - Sote-maakunta voi hoitaa **kaikkien** alueensa kuntien kanssa tekemällään sopimuksella **kuntien vapaaehtoisia** ja sote-maakuntien tehtäväalaan kuuluvia tehtäviä, joihin kunnat ovat osoittaneet rahoituksen.
 - Järjestämisvastuun siirtäminen kunnille edellyttää erillistä toimivaltaa lainsäädännössä. Siirtäminen ei ole mahdollista pelkästään sote-maakuntalain perusteella.
- Maakuntien välinen yhteistoiminta
 - Yhteistoiminnan muodot vastaavat kuntalain mukaisia yhteistoiminnan muotoja.
 - Maakunnat voivat sopia sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä.
 - Eivät voi sopia lain perusteella keskitettyjen palvelujen hoitamisesta.
 - Sote-maakuntayhtymä (vrt. kuntayhtymä)
 - Sote-maakunnan toimialaan kuuluvien tehtävien tukipalvelujen tuottamistehtäviä.
 - Sote-maakuntayhtymälle ei voi siirtää järjestämisvastuuta. Uudenmaan/HUS osalta säädettäisiin laissa erikseen.